CONTABILITATEA ȘI CONTROLUL DE GESTIUNE A STOCURILOR

Mariana HAIDUCOVA, studentă
CZU: 657.6:658.78
mariana.haiducova@yahoo.com

This article reflects the accounting and stock management control. These are determined from the analysis of primary documents and information obtained from the investigated entity. The author researched various information on the general approaches to the notion of stocks, the methods of their recognition and evaluation, as well as the management control over them.

Actualitatea temei investigate se explică prin faptul că stocurile reprezintă una din cele mai valoroase resurse de care dispune entitatea. De aceea, studierea principalelor trăsături ale evidenței, controlului și analizei operațiunilor cu stocurile duce la o mai bună utilizare rațională a acestora.

Scopul lucrării constă în cercetarea teoretică și aplicativă a ciclului contabil al stocurilor, cu evidențierea celor mai bune practici, dar și a aspectelor problematice legate de recunoașterea, evaluarea, contabilizarea, precum și controlul de gestiune a stocurilor în conformitate cu practica contabilă existentă în domeniu.

Stocurile, în literatura de specialitate, sunt tratate în sens general, ele reprezentând cantitatea de active materiale existente la un moment dat, într-o întreprindere. Din punct de vedere contabil, în sens restrâns, stocurile sunt definite ca fiind un ansamblu de materii prime, materiale etc. destinate producției, respectiv de semifabricate, produse finite, mărfuri etc. supuse vânzării. Componența, caracteristica, modul de evaluare și constatare a stocurilor sunt reglementate de prevederile actului normativ de bază SNC „Stocuri” [1, p.1].

În opinia autorului, stocurile reprezintă o rezervă de materiale destinate să satisfacă cererea fie persoanelor fizice sau juridice, acestea identificându-se, după caz, fie unei clientele (stoc de produse finite, mărfuri), fie unui proces de fabricație (stocuri de materii prime sau de semifabricate), fie pentru întreținere (articole de consum curent, piese de schimb).

Pentru ca stocurile să fie reflectate în contabilitate și raportare financiară, este necesar ca acestea să fie constatate și evaluate. Modul general de evaluare a stocurilor entității este reglementat de actul normativ SNC „Stocuri”, în care distingem mai multe momente ale perioadei de gestiune în cadrul cărora sunt evaluate stocurile. În Figură sunt prezentate momentele de evaluare a stocurilor în cadrul entității investigate.

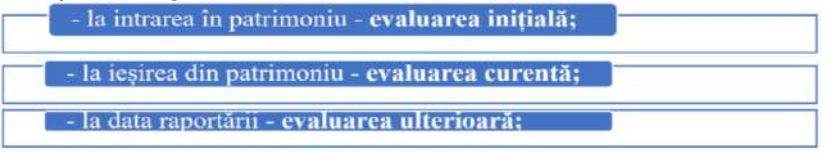

Fig. Momentele de evaluare a stocurilor în cadrul entității

În conformitate cu Politicile contabile ale entității, la ieșirea stocurilor din patrimoniu se aplică metoda de evaluare curentă – **metoda costului mediu ponderat**. Totuși, în cadrul cercetării a fost identificată o eroare comisă în elaborarea Politicilor Contabile ale entității aferent evaluării curente a stocurilor, și anume, în pct.2.28 al acestui document se stipulează că „stocurile ieșite se evaluează prin metoda costului mediu ponderat *după fiecare ieșire*”. Autorul vine cu recomandarea de a modifica acest punct în redacția: „*stocurile ieșite se evaluează prin metoda costului mediu ponderat după* ***fiecare intrare a stocurilor****”.*

Contabilitatea stocurilor entității investigate se organizează în cadrul unui sistem de conturi de clasa 2 „Active circulante”, grupa 21 „Stocuri” care cuprinde următoarele conturi sintetice: *„211 Materiale”; „213 Obiecte de mică valoare și scurtă durată”; „214 Uzura obiectelor de mică valoare și scurtă durată”; „217 Mărfuri”* [2].

Contabilizarea intrărilor de stocuri de materiale, mărfuri, precum și înregistrarea ieșirilor la entitate se efectuează în baza documentelor primare:

factură fiscală;
factură fiscală – nonlivrare;
bon de plată aferent procurării de materiale;
foi de parcurs;
declarații vamale de import;
dispoziție de încasare, alte documente.

Procesul de achiziționare a mărfurilor se desfășoară în baza contractelor de vânzare-cumpărare, ulterior stocurile de materiale și mărfuri se înregistrează la intrări în depozitul corespunzător.

Pentru garantarea unei gestiuni eficiente a entității analizate, este necesară aplicarea unor metode moderne de gestiune și control al stocurilor, cum ar fi: mărimea optimă a comenzii (*Economic Order Quantaty, EOQ*); metoda Just-in-Time (JIT), sistemul de optimizare selectivă (metoda ABC) [3, p.236]. Spre regret, entitatea investigată nu aplică niciuna din metodele enumerate, respectiv entitatea riscă să gestioneze irațional și incorect stocurile de mărfuri, ceea ce ar putea duce fie la insuficiența lor, sau fie la excesul de stocuri.

Deoarece entitatea investigată dispune de o cantitate mare de diverse tipuri de stocuri, se recomandă utilizarea metodei ABC ce constă în faptul că stocurile sunt împărțite în trei grupe: A, B, C, la baza cărora se află așa-numita „regulă 20/80". În continuare, se va ilustra aplicarea metodei ABC în executarea controlului de gestiune a stocurilor.

Tabel

Structura stocurilor de mărfuri ale entității prin metoda ABC

Tipuri de mărfuri	**Costul de intrare al mărfurilor, lei**		**Cota, %**		**Cota cumulativă, %**		**Categoria**	
	2019	**2020**	**2019**	**2020**	**2019**	**2020**	**2019**	**2020**
2	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**
Marfă 1	19958,13	3489,83	0,73	0,10	94,08	99,92	B	C
Marfă 2	106432,89	217981,8	3,90	6,34	71,28	54,08	**A**	**A**
Marfă 3	11024,58	2672,86	0,40	0,08	99,41	100,00	C	C
Marfă 4	32930,2	34366,14	1,21	1,00	86,58	91,94	B	B
Marfă 5	17215,82	15503,43	0,63	0,45	96,12	98,55	C	C
Marfă 6	23454,16	10923,33	0,86	0,32	91,76	99,29	B	C
Marfă 7	683126,23	600437,86	25,03	17,47	25,03	17,47	**A**	**A**
Marfă 8	29679,95	26027,7	1,09	0,76	90,01	95,25	B	C
Marfă 9	14407,64	17028,27	0,53	0,50	96,64	98,10	C	C
Marfă 10	6980,7	21970,89	0,26	0,64	100,00	95,89	C	C
Marfă 11	119388,94	181169,51	4,38	5,27	63,45	59,36	**A**	**A**
Marfă 12	24342,66	66260,03	0,89	1,93	90,90	82,04	B	B
Marfă 13	13108,83	34373,63	0,48	1,00	98,13	90,94	C	B
Marfă 14	107284,79	86281,01	3,93	2,51	67,38	76,10	**A**	**A**
Marfă 15	19329,9	26121,09	0,71	0,76	94,79	94,49	B	B
Marfă 16	12141,85	52210,07	0,44	1,52	98,58	87,12	C	B
Marfă 17	65547,48	71441,45	2,40	2,08	76,70	78,18	**A**	**A**
Marfă 18	22418,11	7296,45	0,82	0,21	92,59	99,82	B	C

Marfă 19	160636,99	163947,88	5,89	4,77	48,29	69,13	**A**	**A**
Marfă 20	147196,39	258867,94	5,39	7,53	53,68	34,74	**A**	**A**
Marfă 21	40224,12	64408,12	1,47	1,87	84,05	83,91	B	B
Marfă 22	36050,99	19602,71	1,32	0,57	85,38	97,08	B	C
Marfă 23	11584,75	27932,18	0,42	0,81	99,00	93,73	C	B
Marfă 24	185721,76	334656,62	6,81	9,74	42,40	27,20	**A**	**A**
Marfă 25	50262,88	172110,92	1,84	5,01	80,93	64,36	B	A
Marfă 26	82363,17	48639,38	3,02	1,42	74,30	88,54	A	B
TOTAL	**2728713,8**	**3437266,09**	**100**	**100**	**x**	**x**	**x**	**x**

Sursa: Elaborat de autor în baza fișei contului 217 „Mărfuri”.

Astfel, ca urmare a analizei efectuate, s-a constatat că mărfurile incluse în categoria A sunt acelea care au cel mai mare cost în suma totală a stocurilor, așadar managerii entității trebuie să supună unui control mai riguros aceste mărfuri, găsind, totodată, soluții de reducere a costului de aprovizionare al lor. Mărfurile incluse în categoria B, precum și cele din categoria C necesită o atenție rezonabilă, deoarece în acestea sunt investite mai puține mijloace.

În urma analizei modului de contabilizare și a controlului de gestiune asupra stocurilor, putem reflecta unele avantaje, precum că entitatea ține contabilitatea stocurilor în corespundere cu cerințele actelor normative și legislative în vigoare. Sistemul contabil al entității este automatizat, fiind utilizată programul „1C” ver.8.3, aceasta le permite o evidență mai strictă şi mai corectă a stocurilor cu evitarea posibilelor erori umane.

Totuși, ca rezultat al cercetării realizate a fost stabilit un aspect negativ, care se referă la modul de efectuare a inventarierii. Se recomandă efectuarea inventarierii sistematice a stocurilor de mărfuri, iar la finele perioadei de gestiune să se efectueze o inventariere generală, astfel se va îmbunătăți controlul de gestiune a stocurilor.

Referințe:

1. Standardul Național de Contabilitate „Stocuri”. În: *MO al RM*, nr.233-237 din 22.10.2013 (cu modificările și completările ulterioare).
2. Planul general de conturi contabile, aprobat de MF al R.M prin Ordinul nr. 119 din 06 august 2013. În: *MO al RM*, nr. 177-181, art. 1225 din 16 august 2013 (cu modificările și completările ulterioare).
3. LAZĂRI, L., GRIGOROI, L. ș.a. *Contabilitatea întreprinderii*. Chişinău: Cartier, 2021. 799 p.

Recomandat
Valentina PALADI, dr., conf. univ.